

سؤالات شبه‌آزمون نهایی درس: فارسی ۳		پایه: دوازدهم	رشته: ریاضی و فیزیک	تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۲/۱۵
تعداد صفحات: ۵		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
ردیف	سؤالات			نمره
قلمرو زبانی ۷ نمره				
۱	معادل معنایی هریک از توضیحات زیر را از کمانک مقابل برگزینید. (الف) حرمت و اعتباری که از رعایت کردن ارزش های اخلاقی به وجود می آید. (شرف- حیثیت) (ب) علمی که مبنای آن ، استنباط احکام از کتاب و سنت باشد. (حکمت- فقه)			۰/۵
۲	با توجه به مصراع « نیامد پیش پرسیدن صوابش » کدام یک از واژه های زیر متضاد واژه « صواب » است؟ (الف) بلامعارض (ب) حزین (ج) منکر (د) باز بسته			۰/۲۵
۳	معنای فعل «گذاشتن» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ (الف) نگذارید هیچ تمایل و خواسته ای بر شما مسلط شود. (ب) آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظاره آسمان رفته بودم. (ج) مابقی را نقدا خط بکش و بگذار سماق بمکند. (د) لیسانس داشتم . لیسانس نمی گذاشت که در ایل بمانم.			۰/۲۵
۴	در هریک از گزینه های زیر املاي کدام واژه، <u>نادرست</u> است؟ شکل درست آنها را بنویسید. (الف) همه به هم ذل زدیم و در میان بهت و حیرت اسیر دشمن، از ته دل خندیدیم. (ب) طاووس چنین عذر آورد که من مرغی بهشتیم. (ج) خلق از کریت جورش را قربت گرفتند. (د) وارد محوته پیش روی خاکریزهای دشمن شدیم.			۱
۵	شکل درست املايی را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل (باصق - باسق) گشته . (ب) تو را سرزنش نمی کنم زیرا به قدر کفایت (متنبه - متنبج) شده ای			۰/۵
۶	در کدام گزینه نادرستی املايی دیده نمی شود؟ (الف) بگرای چو ازدهای گرز/ بخروش چو شرزه شیر ارقند (ب) چو او را بدیدند برخواست غو/ که آمد ز آتش برون شاه نو (ج) برای کسانی که به آتش سرخ بن و بلوط خو گرفته بودند زغال منقل و نفت بخاری آفت بود. (د) یکی را از ملوک عجم حکایت کنند که دست طناول به مال رعیت دراز کرد.			۰/۲۵
۷	در <u>هسته</u> گروه های اسمی زیر، واژه ای هست که در زبان ما هم <u>آوا ندارد</u> ، آن واژه را بنویسید. اساس تزویر، زیباترین نواحی، مغلوب بیگانه، دم ستوران، همان سفر، بحر خدا			۰/۲۵

۰/۷۵	۸	با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید: «در کنار بروکسل تپه هایی وجود دارد که واترلو خوانده می شوند. اطراف آن را چمن کاشته اند و بر بالای آن مجسمه شیری را نهاده اند.» الف) نقش دستوری «واترلو» با نقش کدام واژه در مصراع «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم» یکسان است؟ ب) کدام واژه ها در نقش مفعول به کار رفته اند؟
۱	۹	درستی و نادرستی هر گزینه را معلوم کنید. الف) مصراع «برنمط عشق اگر پای نهی طاق نه» دارای یک جمله و یک قید است. ب) در بیت «چون فروآیی به وادی طلب / پیشت آید هر زمانی صدتعب» مصراع اول جمله هسته است. ج) مصراع «نی حریف هرکه از باری برید» دارای دو جمله و یک وابسته واپسته است. د) نقش دستوری واژه مشخص شده، در جمله «دیوانگی عشق بر همه عقل ها افزون آید.» مسند، است.
۰/۵	۱۰	با توجه به بیت «بعد از آن مرغان دیگر سر به سر / عذر ها گفتند مشتی بی خبر»: الف) کدام نقش تبعی در این بیت به کار رفته است؟ ب) کدام واژه، با بخش مشخص شده نقش دستوری مشترک دارد؟
۰/۲۵	۱۱	کاربرد معنایی فعل مشخص شده در کدام گزینه با کاربرد آن در مصراع «ای مشت زمین بر آسمان شو» یکسان نیست؟ الف) در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست ب) گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم ج) خورشید جان عاشقان در خلوت الله شد د) عشق از بهر این معنی فرض راه آمد
۰/۲۵	۱۲	در عبارت «چون دیدم به خوبی از عهده وظایف مقرر خود بر می آید در باب آن مسئله معهود خاطر من داشت کم کم به کلی آسوده می شد» زمان فعل در جمله هسته چیست؟
۰/۵	۱۳	با توجه به عبارت «تویخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکان اما خشک کلاش را در خود هضم می کرد. از رد صدای شما می بایست پیدایتان می کردم» الف) مرجع ضمیر «آن» کدام واژه است؟ ب) نقش ضمیر پیوسته چیست؟
۰/۵	۱۴	نمودار پیکانی وابسته واپسته به کاررفته در بیت زیر را رسم کنید. دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ / امروز خورشید در دشت آینه دار من و تو
۰/۲۵	۱۵	واژه «نا» از لحاظ دستوری در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) بی اختیار پیش دویدم تا تفنگ را بردارم. ب) از آن زمان که معلم بودید تا اکنون که باز معلم هستید. ج) خودم را آهسته به پشت سرتان کشاندم تا بلکه از یادتان بروم.

	قلمرو ادبی ۵ نمره													
۱۶	عبارت های زیر را با دانش تاریخ ادبیات خود، کامل کنید. الف) پروین اعتصامی، شعر مست و هشیار را در قالب سروده است و شیوه بیان او در این شعر، است. ب) «سند باد نامه»، اثر است.	۰/۷۵												
۱۷	توضیحات کدام گزینه کاملاً درست است؟ الف) محمد تقی بهار، شعر دماوندیه را در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی سروده است. ب) «مثل درخت در شب باران» سروده مهرداد اوستا است. ج) خالق کتاب قصه های دوشنبه، عبدالحسین زرین کوب است. د) بخارای من ایل من، اثر عیسی سلمانی لطف آبادی است.	۰/۲۵												
۱۸	ابیات زیر را کامل کنید. الف) تنیده یاد تو در تار و بودم میهن ای میهن / ب) / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه	۱												
۱۹	هر دو آرایه ذکر شده در مقابل همه ابیات، درست است به جز گزینه الف) در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق، خوش سودایی است (تشخیص - متناقض نما) ب) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد (استعاره - تشبیه) ج) هر کسی کاو دورماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش (تلمیح - جناس) د) عشق بریک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان می کند پست و بلند راه را (کنایه - تضاد)	۰/۲۵												
۲۰	با توجه به بیت «چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان» به سوالات پاسخ دهید. الف) در این بیت، چون مصراع دوم مصداقی برای مصراع نخست است، کدام آرایه ادبی را به کار رفته است؟ ب) به جز واژه «تو» کدام واژه، مشابه به است؟	۰/۵												
۲۱	آرایه مناسب هریک از موارد ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (درستون «ب» یک مورد اضافی است).	۱												
<table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>الف) سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک همسطح و یکسان کند.</td><td>۱- استعاره</td></tr><tr><td>ب) سرانجام گفت ایمن از هر دوان / نه گردد مرا دل، نه روشن روان</td><td>۲- ایهام</td></tr><tr><td>ج) گفت ما را هفت وادی در ره است / چون گذشتی هفت وادی، در که است</td><td>۳- حس آمیزی</td></tr><tr><td>د) مرد نقال از صدایش ضجه می بارید.</td><td>۴- تشبیه</td></tr><tr><td></td><td>۵- جناس</td></tr></table>		الف	ب	الف) سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک همسطح و یکسان کند.	۱- استعاره	ب) سرانجام گفت ایمن از هر دوان / نه گردد مرا دل، نه روشن روان	۲- ایهام	ج) گفت ما را هفت وادی در ره است / چون گذشتی هفت وادی، در که است	۳- حس آمیزی	د) مرد نقال از صدایش ضجه می بارید.	۴- تشبیه		۵- جناس	
الف	ب													
الف) سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک همسطح و یکسان کند.	۱- استعاره													
ب) سرانجام گفت ایمن از هر دوان / نه گردد مرا دل، نه روشن روان	۲- ایهام													
ج) گفت ما را هفت وادی در ره است / چون گذشتی هفت وادی، در که است	۳- حس آمیزی													
د) مرد نقال از صدایش ضجه می بارید.	۴- تشبیه													
	۵- جناس													
۲۲	بیت «دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی / مردادمه و گاه دی اش نام نهادند» با عبارت زیر، چه آرایه مشترکی دارد؟ «جز گودالی که از کنجکاوی گلوله توپ در خاک فراهم آمده بود، کجا می توانست مخفیگاه من باشد؟»	۰/۲۵												

۲۳	درست و نادرست بودن جملات زیر را معلوم کنید. الف) واژه «مرغ» در هردو مصراع «ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است.» کاربرد مجازی دارد. ب) «دهد» در داستان منطق الطیر عطار و «پیر مغان» در مصراع «آیین طریق از نفس پیر مغان یافت» از حاج میرزا جیب خراسانی، هردو نماد هستند.	۰/۵										
۲۴	زمینه حماسه در بیت زیر را مشخص کنید. اگر کوه آتش بود بسپرم / ازین تنگ خوار است اگر بگذرم	۰/۲۵										
۲۵	در کدام بیت آرایه تلمیح دیده نمی‌شود؟ الف) ز نیرنگ هوا و از فریب آز خاقانی / دلت خلد است خالی ساز از طاووس و شیطان ب) چنان آمد اسپ و قبای سوار / که گفתי سمن داشت اندر کنار ج) سیاوش بیامد به پیش پدر / یکی خود زرین نهاده به سر	۰/۲۵										
	قلمرو فکری (۸ نمره) الف) درک مطلب (۴ نمره)											
۲۶	جاهای خالی را کامل کنید. الف) در عبارت «تو اگر آن مایه کرامت را از مادر به میراث داشتی باید همانند با درختان بارور بخشدگی و ایثار را سراپا دست باشی» منظور از «مادر» است. ب) در عبارت «یک نویسنده اهل رومانی برای دیدن صحرایی که آواز پر جبریل همواره در زیر غرغه بلند آسمانش به گوش می‌رسد به صحرای عربستان آمده است.» منظور از «آواز پر جبریل» است. ج) در سروده «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد» منظور از کلید است.	۰/۷۵										
۲۷	هر یک از متون ردیف «الف» با کدام بیت در ردیف «ب» تناسب مفهومی دارد؟ (در ردیف ب، یک بیت اضافی است)	۰/۷۵										
<table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>الف) وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه عشق</td><td>۱- سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار</td></tr><tr><td>ب) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد / کاو دل آزادهای کز تیغ او مجروح نیست</td><td>۲- عاشقان کشتگان معشوق اند / برنیاید ز کشتگان آواز</td></tr><tr><td>ج) بعد از این وادی فقر است و فنا / کی بود اینجا سخن گفتن روا</td><td>۳- گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد / بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی</td></tr><tr><td></td><td>۴- می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را / در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست</td></tr></table>			الف	ب	الف) وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه عشق	۱- سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار	ب) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد / کاو دل آزادهای کز تیغ او مجروح نیست	۲- عاشقان کشتگان معشوق اند / برنیاید ز کشتگان آواز	ج) بعد از این وادی فقر است و فنا / کی بود اینجا سخن گفتن روا	۳- گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد / بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی		۴- می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را / در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست
الف	ب											
الف) وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه عشق	۱- سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار											
ب) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد / کاو دل آزادهای کز تیغ او مجروح نیست	۲- عاشقان کشتگان معشوق اند / برنیاید ز کشتگان آواز											
ج) بعد از این وادی فقر است و فنا / کی بود اینجا سخن گفتن روا	۳- گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد / بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی											
	۴- می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را / در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست											

۰/۵	۲۸	مفهوم مشترک دو عبارت زیر را بنویسید. الف) چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نباید از تو چون یاد کنم؟ ب) به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم دامنمی بر کنم هدیهٔ اصحاب را. چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.
۱	۲۹	از میان مفاهیم «آزادی ثمرهٔ خون شهدا، خداوند فاعل حقیقی است، وارستگی از تعلقات، بیان فقر در جامعه، ترجیح مرگ بر زندگی ننگین» برای هر یک از ابیات زیر مفهومی انتخاب کنید و مقابل آن بنویسید الف) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت ب) گفت از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم / گفت پوشیده است جز نقشی ز بود و تار نیست ج) با این نسیم سحرخیز برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو د) «ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد / که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی»
۰/۵	۳۰	مفهوم بیت «گلهٔ ما را گله از گرگ نیست / کاین همه پیداد شبان می کند» را بنویسید.
۰/۵	۳۱	از وادی های هفتگانهٔ عطار، وادی متناسب با هر بیت را بنویسید. الف) روی ها چون زین بیایان درکنند / جمله سر از یک گریبان برگنند ب) دل چه بندی در این سرای مجاز؟ / همت پست کی رسد به فراز
	ب	هر یک از متن های زیر را به فارسی روان برگردانید.
۰/۵	۳۲	سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد.
۰/۵	۳۳	تن ز جان و جان زن مستور نیست
۰/۵	۳۴	بگسل ز هم این نژاد و پیوند
/۵	۳۵	دیدارها همه بر خاک و سخن ها همه از خاک
۰/۷۵	۳۶	بدان که شد پیش کاووس باز / فرود آمد از باره بردش نماز
۰/۵	۳۷	جای دنجی بود برای خلوت کردن با خدا.
۰/۷۵	۳۸	محتاج به تذکار نیست که ایشان در خوراک نیز سر سوزنی قصور را جایز نمی شمردند
۲۰		موفق و پیروز باشید

نام آموزشگاه: تیم مای درس نام درس: شبه نهایی فارسی دوازدهم تاریخ آزمون: ۱۴۰۵ / ۰۲ / ۱۵	اداره آموزش و پرورش نام و نام خانوادگی: کلاس/پایه: دوازدهم تمامی رشته ها مدت آزمون:
راهنمای حل سوالات (تهیه شده توسط تیم مای درس)	
الف) حیثیت: بر اساس واژه نامه کتاب، حیثیت به معنای حرمت و اعتبار حاصل از رعایت ارزش های اخلاقی است. ب) فقه: علمی است که احکام شرعی را از روی ادله تفصیلی (کتاب و سنت) استنباط می کند.	۱
طراح این نمونه سوال دچار اشتباه تایپی و جابه جایی گزینه ها شده و گزینه هایی که زیر سوال ۲ چاپ شده اند، هیچ ارتباطی به صورت سوال ندارند. دلایل علمی آن بر اساس کتاب درسی به شرح زیر است: ۱. تحلیل صورت سوال: مصراع «نیامد بیش پرسیدن صوابش» مربوط به درس اول (شکر نعمت) است. واژه «صواب» در کتاب درسی به معنی «درست، مصلحت و پسندیده» است؛ بنابراین متضاد واقعی آن واژه هایی مثل «ناصواب»، «خطا» یا «غلط» می شود. ۲. تحلیل گزینه ها: واژه هایی که در گزینه ها آمده اند همگی از بخش های دیگر واژه نامه کتاب هستند و اصلاً ربطی به صواب ندارند: - الف) بلامعارض: یعنی بی رقیب، بدون مخالف. ب) حزین: یعنی غمگین، اندوهناک. ج) منکر: یعنی نگاه نکن. د) باز بسته: یعنی وابسته، مربوط. نکته نتیجه گیری نهایی: هیچ کدام از گزینه های (الف، ب، ج، د) پاسخ این سوال نیستند و این بخش از فایل کاملاً غلط چاپی دارد. اگر در امتحان نهایی با چنین موردی مواجه شدی، مطمئن باش که سوال یا حذف می شود و یا نمره آن را به همه دانش آموزان می دهند. جواب صحیح تشریحی این سوال واژه «خطا» یا «ناصواب» است.	۲
گزینه (ب) در گزینه های «الف»، «ج» و «د» فعل گذاشتن به معنی «اجازه دادن و رها کردن» است؛ اما در گزینه (ب) «خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم» به معنی «قرار دادن و نهادن» به کار رفته است.	۳
الف) ذل ﴿﴾: شکل درست آن «زل زدن» (خیره شدن) است. ب) شکل املائی جملات این گزینه کاملاً صحیح است. ج) قربت ﴿﴾: عبارت اصلی گلستان در درس اول چنین است: «خلق از کربت جورش به غربت رفته...». د) محو ته ﴿﴾: محو ته: به معنی فضا و محدوده است.	۴
الف) باسق: در عبارت گلستان سعدی، «نخل باسق» به معنی نخل بلند و قد کشیده با سین صاد نوشته می شود. ب) متنبه: به معنی بیدار شده از غفلت و هوشیار شده، با هاء دو چشم صحیح است.	۵

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

ردیف	راهنمای حل سوالات (تهیه شده توسط تیم مای درس)
۶	در گزینه (ج) هیچ کلمه غلطی وجود ندارد و این عبارت کاملاً صحیح و بدون غلط املایی نوشته شده است. غلط‌های سه گزینه دیگر را با هم بررسی می‌کنیم: - الف) واژه «ارقند» غلط است ﴿شکل درست: ارغند (به معنی خشمگین و بهادر)﴾ ب) واژه «برخواست» غلط است ﴿شکل درست: برخاست (بلند شد)﴾ د) واژه «طتاول» غلط است ﴿شکل درست: تطاول (تعدی و درازدستی کردن)﴾ در نتیجه، تمام کلمات گزینه (ج) (از جمله واژه «زغال» که در کتاب‌های درسی جدید با حرف «ز» نوشته می‌شود) کاملاً درست هستند.
۷	واژه‌های «نواحی»، «مغلوب» و «دم» هم‌آوا ندارند. طبق کارگاه متن‌پژوهی کتاب درسی، واژه‌های دارای هم‌آوا در این عبارات عبارتند از: اساس (هم‌آوا: اثاث)، سفر (هم‌آوا: صفر) و بحر (هم‌آوا: بهر). بنابراین هسته‌های بدون هم‌آوا شامل نواحی، مغلوب و دم هستند.
۸	الف) محترم: در جمله صورت سؤال، «واترلو» نقش مسند را دارد («واترلو خوانده می‌شوند»). در مصراع دوم نیز واژه «محترم» نقش مسند را ایفا می‌کند. ب) اطراف، مجسمه (یا مجسمه شیری): در عبارت «اطراف آن را...» واژه «اطراف» و در عبارت «مجسمه شیری را...» واژه «مجسمه» مفعول هستند.
۹	الف) نادرست: این مصراع دارای دو جمله است («پای نهی» و «طاق نه [بنه]»). ب) نادرست: مصراع اول به دلیل وجود حرف پیوند وابسته‌ساز «چون»، جمله وابسته است و مصراع دوم جمله هسته است. ج) نادرست: این مصراع دو جمله دارد اما فاقد وابسته وابسته است. د) درست: «افزون آید» در معنی افزون است/می‌شود به کار رفته و «افزون» مسند است.
۱۰	الف) بدل: عبارت «مشتی بی‌خبر» نقش تبعی بدل را برای «مرغان دیگر» دارد. ب) مرغان: واژه «مشتی بی‌خبر» به عنوان بدل، نقش دستوری مشترکی با متبوع خود یعنی «مرغان» (که فاعل است) دارد.
۱۱	گزینه (د) در مصراع «ای مشت زمین بر آسمان شو»، فعل «شو» یک فعل تام به معنای «برو» است. در گزینه‌های (ب) و (ج) نیز افعال «شویم» و «شد» به معنی رفتن (فعل تام) هستند؛ اما در گزینه (د) فعل «آمد» به معنی «شد» (فعل اسنادی) به کار رفته است.
۱۲	گذشته مستمر (ماضی مستمر): جمله هسته عبارت است از: «خاطرم داشت کم‌کم به کلی آسوده می‌شد» که ساختار فعل آن (داشت + می‌شد) زمان گذشته مستمر را نشان می‌دهد.
۱۳	الف) توپخانه: ضمیر «آن» به واژه توپخانه در جمله قبل بازمی‌گردد. ب) مفعول: در فعل «پیدایتان می‌کردم»، ضمیر پیوسته «تان» در نقش مفعول است (شما را پیدا می‌کردم).

ردیف	راهنمای حل سوالات (تهیه شده توسط تیم مای درس)
۱۴	داغ (هسته) ﴿ چمن (وابسته/ممیز) ﴿ یک (وابسته وابسته/صفت شمارشی) در ترکیب «یک چمن داغ»، واژه «یک» صفت شمارشی برای اسم ممیز (چمن) است و خود کلمه چمن، وابسته برای هسته (داغ) به شمار می‌رود.
۱۵	گزینه (ب) در گزینه‌های (الف) و (ج)، واژه «تا» پیوند وابسته‌ساز (به معنی برای اینکه) است؛ اما در گزینه (ب) «تا» در نقش حرف اضافه به معنی «الی / تا زمان» به کار رفته است.
۱۶	الف) پروین اعتصامی شعر مست و هشیار را در قالب قطعه سروده و شیوه بیان او مناظره (یا تمثیلی) است. ب) «سندبادنامه» اثر ظهیری سمرقندی است.
۱۷	گزینه (الف) کاملاً درست است؛ محمدتقی بهار قصیده دماوندیه دوم را در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی سروده است. بررسی سایر گزینه‌ها: مثل درخت در شب باران اثر شفیعی کدکنی است، قصه‌های دوشنبه اثر آلفونس دوده و بخارای من ایل من اثر محمد بهمن بیگی است.
۱۸	الف) بود لبریز از عشقت وجودم میهن ای میهن ب) هر آن سرباز کز بهر تو سازد جان خود قربان
۱۹	پاسخ صحیح این سوال گزینه (الف) است. در ادامه، این بیت و تک‌تک گزینه‌های دیگر را با جزئیات کامل و بر اساس کتاب درسی تحلیل می‌کنیم تا دلیل رد یا قبول آن‌ها کاملاً مشخص شود: ✗ دلیل انتخاب گزینه (الف) به عنوان پاسخ صحیح (آرایه نادرست) • بررسی آرایه تشخیص: عبارت «عالم پیر» (جهان سالخورده) آرایه تشخیص دارد، چون صفت انسانی «پیر بودن» به عالم و جهان نسبت داده شده است. • بررسی آرایه متناقض‌نما (پارادوکس): این آرایه در بیت وجود ندارد. متناقض‌نما یعنی ترکیب دو مفهوم غیرقابل جمع در یک چیز (مثل: فریاد خاموش، سلطنت گدا). در این بیت، دو واژه «پیر» و «برنا» (جوان) آمده‌اند که تنها با هم «تضاد» (طباق) دارند، نه متناقض‌نما. چون آرایه متناقض‌نما در بیت نیست، این گزینه پاسخ سوال ماست. 🔍 بررسی سایر گزینه‌ها (که هر دو آرایه را به درستی دارند) گزینه (ب) • تشبیه: در مصراع اول، «بانگ نای» (صدا و ناله نی) به «آش» تشبیه شده است (بانگ نای = مشبه / آتش = مشبه‌به). این یک تشبیه بلیغ اسنادی است. • استعاره: در مصراع دوم، واژه «آتش» در معنای غیرحقیقی خود یعنی «عشق و شور درون» به کار رفته است که یک استعاره مصرحه (آشکار) به شمار می‌رود. گزینه (ج)

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس

ردیف	راهنمای حل سوالات (تهیه شده توسط تیم مای درس)
	• تلمیح: این بیت معروف از نی‌نامه مولوی، تلمیح (اشاره) دارد به آیه شریفه «إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» (ما از خداییم و به سوی او بازمی‌گردیم) و مفهوم بازگشت انسان به اصل و جایگاه ملکوتی خود را مطرح می‌کند. • جناس: بین دو واژه «اصل» و «وصل» جناس ناقص اختلافی (در حرف اول) برقرار است. گزینه (د) • کنایه: عبارت «بر یک فرش نشاندن» کنایه از «برابر کردن، یکسان کردن و از میان برداشتن تفاوت‌ها» است. • تضاد: در این بیت دو جفت واژه متضاد داریم؛ «گدا و شاه» در مصراع اول و «پست و بلند» در مصراع دوم با هم تضاد دارند.
۲۰	الف) اسلوب معادله: مصراع دوم مصداق و دلیلی معادل برای تایید مفهوم مصراع اول است. ب) نوح (یا کشتیان): در مصراع دوم «نوح» به عنوان مشبه به برای پشتیبان امت (پیامبر اکرم) آورده شده است.
۲۱	الف) سجد به‌ترین حالتی بود... ﴿۴- تشبیه ب) سرانجام گفت ایمن از هر دوان... ﴿۲- ایهام (در واژه روشن‌روان) ج) گفت ما را هفت وادی در ره است... ﴿۵- جناس (بین ره و درگه) د) مرد نقال از صدایش ضجه میبارید... ﴿۱- استعاره (بارش ضجه: استعاره مکنیه)
۲۲	آرایه مشترک، تشخیص (جان‌بخشی به اشیاء) است. در عبارت، «کنجکاوای گلوله توپ» و در بیت، نسبت دادن ویژگی‌های انسانی به ماه‌های سال (مردامه و دی) تشخیص ایجاد کرده است.
۲۳	الف) درست: واژه مرغ در هر دو مصراع استعاره/مجاز از انسان آزادی‌خواه و خود شاعر است. ب) درست: هدهد نماد رهبر و پیر مرشد، و پیر مغان نماد عارف کامل و راهنمای راه حق است.
۲۴	زمینه خرق عادت (شگفت‌آور)؛ زیرا گذشتن و سپردن کوه آتش از کارهای غیرممکن و فرامادی است که در حماسه رخ می‌دهد.
۲۵	گزینه (ب)؛ این بیت صرفاً دارای تشبیه است و تلمیحی در آن دیده نمی‌شود. گزینه‌های الف و ج به ترتیب دارای تلمیح به داستان طاووس و شیطان و داستان سیاوش هستند.
۲۶	الف) منظور از مادر، زمین (یا طبیعت) است. ب) منظور از آواز پر جبرئیل، وحی الهی / کلام خدا (قرآن) است. ج) منظور از کلید، خنده یا لبخند است (که گنج مروارید دندان را باز می‌کند).
۲۷	الف ﴿۴ بیت (نیاز به عشق و پیچ و تاب برای محرم شدن در حریم حسن). ب ﴿۱ بیت (اشاره به سختی‌ها و رفتارهای ناگوار گردش روزگار بر انسان‌ها). ج ﴿۲ بیت (اشاره به خاموشی، فنا و بی‌ادعا بودن در مرتبه آخر عشق).

ردیف	راهنمای حل سوالات (تهیه شده توسط تیم مای درس)
۲۸	مفهوم مشترک هر دو عبارت، «فنا شدن در جلوه معشوق، از خود بی خود شدن (استغراق) و محو جمال حق شدن» است که باعث می شود انسان مصلحت خود و دنیای اطرافش را کاملاً فراموش کند.
۲۹	الف) وارستگی از تعلقات (قناعت و بی توجهی به مال دنیا) ب) بیان فقر در جامعه ج) آزادی ثمره خون شهدا د) خداوند فاعل حقیقی است
۳۰	مفهوم بیت اشاره به «ظلم و بیدادگری حاکمان، سرپرستان و کارگزاران جامعه» دارد؛ کسانی که خود باید حافظ و نگهبان مردم باشند، اما به ملت ستم می کنند.
۳۱	الف) وادی توحید (رسیدن به کثرت در وحدت و یکی شدن همه حق جویان). ب) وادی استغنا (بی نیازی از مال دنیا و دوری از همت پست مادی).
۳۲	ارزش و بهای عشق ورزی (سودای عشق) از تمام عقل اندیشی و هوشیاری های مادی این جهان بیشتر و ارزشمندتر است.
۳۳	جسم از روح و روح از جسم پنهان نیست (بین ظاهر و باطن انسان ارتباط و پیوند تنگاتنگی برقرار است).
۳۴	این وابستگی ها، تعلقات مادی و پیوندهای نژادی و دنیوی را کاملاً از هم پاره کن و نابود ساز.
۳۵	تمام دیدارها و ملاقات ها رنگ مادی به خود گرفته و گفتگوها همگی درباره مسائل دنیوی و بی ارزش خاک است.
۳۶	هنگامی که سیاوش نزد کیکاووس بازگشت، از اسب خود پایین آمد و به پادشاه احترام و تعظیم کرد.
۳۷	آنجا مکان خلوت و آرامی بود که می شد در آن با خداوند راز و نیاز کرد.
۳۸	نیازی به یادآوری نیست که آنان در مسئله غذا خوردن نیز حتی به اندازه یک ذره کوتاهی و تقصیر را روا نمی دانستند.

mydars

اپلیکیشن آموزشی مای درس